

Emlékezés Kállai Évára

A vészterhes 1942-es esztendő nyarán az Andrássy-laktanya úgynevezett hosszú szobájában hetek óta ültek, fálnak fordulva a letartóztatott kommunisták. A kínok háza volt ez akkor. A rabok megszokták a fájdalmakat, amelyeket a csendőrnymozók okoztak nekik; hozzászoktak a jajhoz, a sebekhez, még a közeli halál gondolatához is. Mégis megdöbbenette őket, amikor egyik reggel belökte valaki az ajtót, és hosszú, fekete hajánál fogva vonzolt be egy eszméletlen nőt.

— Ne tessed magad! — kiáltotta a detektív, és berúgott. — Beszélni fogsz! Kik voltak a társaid?

A nő nem mozdult. Nő? Inkább gyereknek látszott. Vékony, sápadt kislánynak. Az óriás csendőrnymozó mégegyszer berúgott. Semmi. Behívta az orvost, az injekciót adott a lánynak, de ez sem hatott. Akkor letakarták csomagolópapírral. A többiek iszonyodva lesték a papírt: moccan-e alatta az alélt test. A nyomozó bosszúsán legyintett.

— Ez meghalt. Így jár mindegyik, ha nem vallja be, kik a társai.

Ebben a pillanatban nyöszörgés hallatszott. A csendőr is elhallgatott meglepetésében. Így tisztán ki lehetett venni a lány szavait:

— Nem tudok semmit... nem mondom semmit...

Ki volt ez a bátorlelkű kislány. Kállai Éva nem volt már gyerek akkor: 25 esztendő, csak sokkal fiatalabbnak látszott. Négyéves mozgalmi múlt állt mögötte. A Kommunista Pártnak még nem volt tagja, csak rokonszenvezett vele — talán éppen ott, a halál torkában edződött benne acéllá a meggyőződés. Az internálótáborban, a börtönben — amely az Andrássy-laktanya után következett — megszerezte a megfélemlítő elméleti tudást is. Amikor 1944. március 22-én — három nappal az ország német megszállása után — kiszabadult, nem törődve a hatalmassá lett veszéllyel, betegségével, azonnal jelentkezett: forradalmi munkát kért. Párttag lett. Életének vágya beteljesedett; nem kímélte magát ezután sem. Úgy dolgozott, ahogyan azt mindig elképzel-

te, — ha kellett, éjjel, ha kellett, nappal — sokszorótta a párt titkos sajtóosztóját, szervezte az illegális találkozók... Amikor a főváros VIII. kerületét felszabadította a Szovjet Hadsereg, az örömtől könynyezve mondta a kerületi pártszervezet megalakulásakor:

— Amit ezután megélek, ajándék.

Az „ajándék”: 12 rövid év volt. Volt párttitkár és igazgató — végre egész napját a párt nevelő-szervező munkájának szentelhette. Férjhez ment, három szép gyereke született. Csak azt sajnálta, hogy aránylag keveset lehet a családjával. Beiratkozott az egyetemre is, mert úgy érezte, többet kell tudnia a munka jobb végzéséhez. 1954-ben a budapesti pártbizottságra került. Itt dolgozott az ellenforradalomig; az ellenforradalom alatt egyszerű ment ki csak a pártházból, amikor megnevezte otthon, hogy vannak a gyerekek, nem esett-e bántódásuk?

Október 30-án az ellenforradalmárok ostrom alá vették a pártházat. A lövés elfogyott, az ellenség óriási túlerőben volt. Mint a később elfogott hülágának elmondták, azzal a parancssal törtek be a pártházba, hogy foglyot ne ejtsenek, végezzenek ki mindenkit. Meg kell szerezniük az iratokat, a névsorokat, amelyek alapján meg tudnak találni majd Budapesten minden egykori párttagot. Kállai Éva ezer és ezer budapesti kommunistát ismert. Eszébe jutott az Andrássy-laktanya, az őrvölgy ellenforradalmárok, a lelki kín, hogy ne árulja el társait. S amikor már nyúltak utána a gyilkosok, hogy folytassák, ahol elődeik 1942-ben abbahagyták — leugrott a mélységbe.

Kállai Éva megérte még, ha kórházban is, a forradalmi erők felülkerekedését, a gyors konszolidáció kezdetét. A kórházi ágyon halt meg fél év múltán ez a testileg gyenge, de akaraterejében, meggyőződésében hihetetlenül erős asszony. Halálában is győzött: példáján generációk nevelkednek tisztább emberre.

Ha életben marad, most lenne 50 éves. Máté György

Új kozmetikai cikkek

A Kozmetikai és Háztartásvegyipari Vállalat csütörtökön a Magyar Sajtó Házában sajtótájékoztatót tartott. Mann György, a kutatási osztály vezetője ismertette a vállalat gyártmányfejlesztési eredményeit, újdonságait.

A vállalat az idén is több új kozmetikai cikket, háztartási vegyszert hoz forgalomba.

Külön gondot fordít a vállalat kutatógárdája a kéz-ápoló szerek választékának bővítésére. Az újfajta, nagyhatású mosószerek a textíliát könnyen tisztítják, ugyanakkor „harapósak”, erősen igénybe veszik a kézbőrt. Ezért egyszerű kézkímélő mosószert, másrészt a jelenlegiek káros hatását ellensúlyozó kéz-ápoló krémeket gyártanak. Készítik a kézre nem ártalmas, nagyhatású Azur nevű mosószert, s csak Szegeden hozzák majd forgalomba a Fesztivál nevű, nagy illattartalmú újfajta pipereszappant.

A főiskola női karának budapesti hangversenye

Szerdán este nagyszerű hangversenyt tartott Budapesten az Országos Filharmonia kamaratermében a Szegedi Tanárképző Főiskola női kara. A Kardos Pál vezette országoshírű együttes koncertje nagy érdeklődést váltott ki: a közönség sorában szép számmal jelentek meg zenei szakemberek, a magyarországi kóruskultúra vezetői, köztük Vászárhegyi Zoltán, a Zeneművészeti Főiskola tanára, valamint a Zeneakadémia növendékei.

A változatosan összeállított műsor, amely Fridericótól Hassleren és Monteverdin át egészen Bartókig és Kodályig a kórusirodalom több jelentős alkotását magába foglalta, színvonala és az előadásmód igényessége, a kórusra jellemző kulturáltsága és kifejező ereje nagy

sikert aratott. Részesültek ebben a sikerben a hangversenyen kitűnően közreműködő művészek: Nagy István, aki zongorán Beethoven a-moll szonátáját adta elő, valamint Friderich Ádám és Brünner Albert, akik Brahms Osszian dala című művének előadásában kurtón működtek közre.

Ez a szám kiemelkedő sikert aratott, Bartók és Kodály kórusaival együtt, amelyek egyébként a szép műsor második felét teljesen betöltötték.

Műalkotás a Dóm térről

A Képcsarnok nemrégiben megbízást adott húsz művésznek mintegy harminc téma feldolgozására, a magyarországi vendéglátóipar serkentése céljából. Festmények, rajzok, metszetek, grafikák készülnek például a Parlamentről, a budai várpalotáról, a fővárosi Dunaszakaszon átvelő hidakról, a szegedi Dóm térről, a debreceni nagytemplomról, az ottani kollégiumról, a Hortobágyról. Az „idegenforgalmi” alkotások közülbelül május közepén jutnak el a képcsarnok-boltokba.

Baghy-émlékiállítás

Magyarországon — és a világon is — először Szegeden rendezték meg, tegnap délután, a napokban elhunyt Baghy Gyula eszperantista író emlékkiállítását a Somogyi Könyvtárban. A ki-

állításra megjelent vendégeket Farkas Ernő, a Somogyi Könyvtár keretében működő eszperantó múzeum és könyvtár igazgatója köszöntötte, a röviden méltatta a szegedi származású író munkásságát.

A kiállítás bemutatja Baghy Gyula — írói nevén Julio Baghy — műveiből válogatott közel 100 publikációt: regényeit, ezeknek német, francia, kínai és magyar fordítását, folyóiratokban megjelent verseit és köteteket, az eszperantó nyelv területén kifejtett munkásságát. Bemutatták az író szoborportréját, Dudás Ilona szobrászművész alkotását, valamint a kiállításon avatták föl Zoltánffy István főiskolai hallgatónak az íróról készült jól sikerült szobrárt.

Négy száz éves a magyar református egyház

Debrecenben dr. Bartha Tibor, a tiszántúli református egyházkerület püspöke nyilatkozatot adott a Magyar Távirati Iroda munkatársának a magyarországi református egyház közelgő jubileuma alkalmából.

— Négy száz esztendővel ezelőtt, 1567-ben a híres debreceni zsinat fogadta el a magyarországi református egyház hivatalos hitvallása gyanánt a II. helvét hitvallást — kezdte nyilatkozatát dr. Bartha Tibor.

— A debreceni ünnepségek programja kialakult. Május 19-én a debreceni nagytemplomban kerül sor a jubileumi zsinati ülésre.

— Május 20-án a kollégium teológiai akadémia rendez ünnepi közgyűlést. Az akadémia díszközgyűlésén külföldi egyházi személyiségeket ruház fel díszdoktori címmel.

— Az előkészületek alapján mondhatjuk, hogy a megemlékezést a világ református egyházainak nagy családja közösségében fogjuk megtartani. Sok más jubileumi tervünk közül kiemelem még az ősi kollégium restaurálását. Szeretnénk, ha az alma mater a négy száz éves jubileumra új köntöst öltene. Nagy az örömrünk — mondotta dr. Bartha Tibor püspök —, hogy mindezeket a terveket népi államunk megteremtésével és jóindulatával tudjuk rendre megvalósítani. (MTI)

K. J.

Elkésett a nagytakarítás

Teli van a város — dehogyan akácfavirággal — szeméttel. Piszkosak a járdák, a kapualjak, az utak, a terek, hogy ne is szóljunk a villamos-megállóhelyekről. Egy napig esett az eső, s a Széchenyi téren, a Kossuth Lajos sugárúton, a József Attila sugárúton — nyilván másutt is — a flasztérről felolvadt téli piszkokban, sárban kellett taposni. A kiirthatatlan verebek lassanként réteggé vastagodó névjegyeit is csak az eső mossa mostanában. De ha arra téved valaki, ahol a nemzetközi műton nemzetközi idegenforgalom zajlik máris, a Párizsi körút 43-45. és 42-46. számú háztömb környékén, a modern épület előtti zöldellő sávokon egy zsibvásár étel-, papír- és trágyahulladékai veszik el a kedvét. A Mérey utcában is a Búbos, a műszaki áruház, a cukrászda előtti járdán s a város közepén legszeméttelübbben a Vörös Csillag Mozi oldalához épített állványos alatt úgy látszik, kijelölt szeméttételep van. Ki tudná végigjárni s meggyógyezni a város minden részén az elhanyagolt, csúf és egészségtelen szeméttüzeket? Meg az se kellemes látvány, hogy

A Hétvezér utcában, a posta-garázs előtt...

oly gyakran méltán dicsekvéssel emlegetett szobraink téli viharok, rajtuk megpihenő madárseregek nyomait viselik magukon.

Olyan nagy lázzal készült mindenki hűsvét előtt a tavaszi nagytakarítással! Ragyogtak az otthonok, tiszták lettek a lakások, mert a magunk és a vendégek kedvéért mi természetesen szeretjük csinálni, lakályos-sá, egészségessé tenni környezetünket. De hát az ajtón kívüli területek is mihozzánk tartoznak! Most úgy tűnik, az általános nagytakarítással elkésztünk. Elkéstek azok, akikre tartozik. A városgazdálkodási vállalat, amely a saját maga bontotta törmelékeket sem szállítja el a Kossuth Lajos sugárútról, a szeméttartókat nem üríteti rendszeresen, a körúton kívüli téli szemét elhordásával még sok helyen adós. Ezt panaszolják nagyon sokan olvasóink közül, például Alacs Margit is, aki a Szivárvány utca 25. számú házban lakik, s már nem tudja hova gyűjteni a hosszú idő óta el nem hordott szemétet. Elkésett a közlekedési vállalat, amely nem tartja tisztán a villamosmegállót, mert állítólag nincs kivel, s az utasok rendetlenek. Az ingatlankezelő vállalat, a házfelügyelők gazdája, s azért is fizeti a házfelügyelőket, hogy tisztán tartásuk a járdát és az udvart. Elkéstek a kerületi ta-

nácsok ellenőrei is, akik télen a hőeltakarítás elmulasztásáért a bírságolástól sem riadtak vissza, most a szeméttért nem szólnak.

A szép, tiszta és egészséges levegőjű város mindenki érdeke, aki benne lakik. Azoké is, akik szétszórják a villamosjegyeket és egyéb szeméteket, ahelyett, hogy a szeméttüjtőbe dobnák. Azoké is, akik virtusból a hajnali órákban utcára borítják a KUKA-tartályokat és a köztéri szeméttüjtők tartalmát. S akik erre a közös érdekre a maguk jószántából nem jönnek rá, már nem agitációval, hanem türelmes eszközökkel kell figyelmeztetni őket. Mint a munkaköri köteleességeket elhanyagoló házfelügyelőket és más felelős személyeket is. Elvégre az emberek, Szeged lakóinak túlnyomó többsége érdekeivel szemben semmi mentsége nem lehet azoknak, akik felelőtlenek, akik hanyagságukkal az ország szerte szépen elismert város jó hírét teszik kockárra.

Támogatás a csökkent munkaképességű fiataloknak

Eddig csak a fővárosban fejtette ki tevékenységét a KISZ csökkent munkaképességű fiatalokkal foglalkozó központi irodája. Az iroda rövid működése alatt is jó eredményeket tud felmutatni, hiszen január óta csaknem nyolcszáz testi vagy szellemi fogyatékoságban szenvedő fiatalot segítettek megfelelő munkához.

Az iroda most az egész országra kiterjeszti szerepét. A segítségre szoruló fiatalok levélben vagy személyesen fordulhatnak az irodához, amelynek pontos címe: Budapest, VI. kerület, Lovag u. 10. A jelentkezésben közölni kell a pontos címet, iskolai végzettségét, tanulmányi eredményt, valamint mellékelteként a szükséges orvosi igazolásokat. Akik személyesen kívánják felkeresni a KISZ irodáját, azokat kedden és csütörtökön 5-től 7 óráig fogadják. Válaszol az iroda a tanácsai szervek, illetve az iskolák által küldött jelentkezésekre is.

Falstaff

Új film

Ahogy a prizmán áthaladó fény a szivárvány színeire bomlik, úgy porladt szét Shakespeare nemes veretű, páncélos nyelve egy vérbeli, XX. századi művész, Orson Welles filmadaptációjában. A három Henrik-dráma és a II. Richard szövegének tömör falanxszába a windsori víg nők oldott derűje, pajkos pórísága simul. Ez Orson Welles Shakespeare-je. Píszé óriásbéli, kórhely borissza, tacsó öreg, akinél a bordélyházi kőrcsmába szorult vágy túléli a képességet, akit a kor feleslege szállt meg, aki nevelés és szánalmas, együgyű és naiv, kamaszul ravasz és ostobán primitív. Ez Orson Welles Falstaff-ja. A kettő nem ugyanaz, de nagyon hasonló. A pókhasú Falstaff modern figura. Dagadtra hízott Don Quijote, a mából kikopott Hány János, pecsenyékkel, borsos flakókkal, ledér hölgyekkel valósságra vajúdo álomvilág legendás bajnoka. A kor Albionjának szegény dzsentrije, jó, derék szórdzsonja. Am a szó, a ködös tájakon, rideg palotákban, vagy szeszillatú faházakban éppoly Shakespeare marad, mint valaha. Az év-századok nem bírtak a nyelvvel, de bírtak a figurával. S ez a kettősség keres érintkezési felületet, rezonanciót a kitűnő amerikai színész, forgatókönyvíró és rendező, Orson Welles fantáziájában.

Az 1966-os cannes-i fesztivál egyik szenzációjaként bemutatott Falstaff méltónak bizonyult az előzetes híreknek. Annak ellenére is, hogy azok már-már félelmetesek voltak. Elsősorban azért, mert hatalmas vállalkozása, annyiféle szempontnak megfelelni akaró, a támadási felületek céltáblái lehetőségek szerint minél szűkebbre hagyo kísérlete mellett nem feledkezett el az emberről. Arról, akit végéreményben mégiscsak ábrázolni akart. A kitűnő szereplőgárda, parádés alakítások, bravúrosan fényképezett jelenetek közepette a néző szemé mindig azt az embert keresi, akiről nem tudja eldönteni, kiröhögje vagy megsirassa, lenézzé vagy megcsodálja, eltaszítsa vagy megszeresse. Sir John Falstaff így vonult be a mai film-művészetbe.

N. I.

Kenderfonó és szövőipari vállalat

felvételre keres a központi gépműhelybe gyakorlattal rendelkező lakatos, esztergályos szakmunkásokat, cernázó betanulókat 14-15 éves, fiatalokú leányokat és férfi segédmunkásokat. Jelentkezés a vállalat munkaerő-gazdálkodójánál. Újszeged. x S. 59 760

A forradalmi ifjúsági napok záróestje a tévében és a rádióban

A KISZ Központi Bizottsága, a Művelődésügyi Minisztérium valamint a Magyar Rádió és Televízió közös rendezésében, a forradalmi ifjúsági napok záróestje alkalmából április 3-án és 4-én *En is fiatal voltam* címmel közvetít műsort. Ez a műsor keretjébe helyezve felvonulatja a magyar munkásmozgalom legjelentősebb időszakában keletkezett munkásdalokat. A dramatizált forma történelmi, irodalmi és zenei mondanivalót ötvöz egybe. Felöleli az 1800-as évek végétől napjainkig tartó időszakot és mintegy 25 korabeli dalt mutat be. A műsort Révész László állította össze, rendezője Marton Frigyes.

A keretjáték főszereplője Major Tamás. Mellette neves színészek, hivatásos és amatőr együttesek lépnek fel. Néhány név a közreműködők közül: Gábor Miklós, Gobbi Hilda, Horváth Ferenc, a KISZ Központi Művészegyüttes, a Honvéd Művészegyüttes, a Munkásörsg, a Magyar Rádió és Televízió énekkara, a Vándor-kórus, valamint az MRT Szimfonikus Zenekara.

Az ünnepi műsort a Kossuth Rádió április 3-án, hétfőn 19 óra 10 perckor, a televízió április 4-én 18 óra 50-kor közvetíti a Madách Színházból.